

Toespraak door Lodewijk De Witte, provinciegouverneur Vlaams-Brabant

Beste genodigden,

U bent hier vandaag allen samen om verdere ideeën op te doen over **hoe je meer kan doen met water in het bebouwd gebied**. Daarbij gaat het zowel over grotere waterlopen als over kleinere beekjes, grachten of vijvers in stad of dorp. Deze namiddag wordt U rondgeleid in Diest, waarbij U een groot project als het **openleggen van de Demer in Diest** wordt voorgesteld: een zeer interessant en groot project, maar dat mag U allen niet afschrikken om in uw gemeente ook kleinere, maar daarom niet minder waardevolle projecten te overwegen.

Deze infodag is het resultaat van een **samenwerking** tussen de organisatie 'Grenzeloze Schelde' enerzijds en de bekkensecretariaten van het Demer, Dijle-Zenne- en Maasbekken anderzijds. **Grenzeloze Schelde** is een vzw die zich al jaren lang inzet voor de kwaliteit van onze waterlopen, en die ook al een traditie heeft opgebouwd rond het thema 'water in de stad'.

De bekkensecretariaten organiseren deze dag mee in het kader van één van hun acties uit het bekkenbeheerplan, de actie 'Water in de Stad'. Doel van deze actie is om in de verschillende gemeenten potentiële projecten rond 'water in de stad' (en dit kan evengoed 'water in het dorp' zijn, het betreft hier projecten rond water in verstedelijkt gebied, vandaar ook de titel '**water in de buurt**') te inventariseren en te stimuleren. De bekkensecretariaten hebben daarom naar al hun **gemeenten een vragenlijst opgestuurd** om te detecteren welke projecten rond water in bebouwde kernen al leven op lokaal niveau, maar daarbuiten nog niet echt gekend zijn.

Voor die projecten is natuurlijk geld nodig, en dat is meteen ook het zwakke punt van deze actie en dat beseffen de bekkensecretariaten ook wel. Met alleen te inventariseren van wat er kan, zonder te beschikken over een grote pot geld om dit te realiseren, kom je er niet. De actie is daarom ook niet afgelopen na deze dag en na het invullen van de enquêteformulieren door de gemeenten. Daarna begint het werk pas. **Met de aanzet, gegeven door de gemeenten zal op twee manieren verder worden gespoord**. Enerzijds zullen de resultaten / projecten verder worden uitgewerkt om ze te kunnen oplijsten als mogelijke acties in een **volgend bekkenbeheerplan**, waarbij zeker ook aandacht zal zijn voor het financieel aspect van deze projecten. Maar dat is eerder een lange termijnverhaal. **Anderzijds zullen de bekkensecretariaten, samen met de gemeenten**, die op de enquête antwoorden, **kijken naar verdere ontwikkelings- en financieringsmogelijkheden van de voorgestelde projecten**, en daartoe de nodige contacten leggen met bijv. de verschillende waterbeheerders (provincie, wateringen, de Vlaamse Milieumaatschappij, Waterwegen en Zeekanaal, ...). Ook met de regionale landschappen wordt samengewerkt.

Waarom krijgt U op deze dag een inleiding door de gouverneur van Vlaams-Brabant ? Om U een antwoord op deze vraag te geven, moet ik U toch nog even het **Integraal Waterbeleid** in Vlaanderen situeren.

Mochten we deze dag ongeveer een jaar geleden, in **november 2010**, georganiseerd hebben, dan zou de titel '**water in de stad**' of 'water in de buurt' wel een heel **wrange bijklank** gehad hebben. Vorig jaar november kreeg Vlaanderen te maken met **overstromingen**, zoals we die al heel lang niet meer gezien hadden. De toenemende wateroverlast van de voorbije jaren - dikwijls op plaatsen waar dat vroeger niet of nauwelijks gebeurde – wordt grotendeels veroorzaakt door bodemverharding, het kanaliseren en rechtekken van waterlopen en het verdwijnen van de natuurlijke overstromingsgebieden. De **verharding** zorgt ervoor dat het regenwater tijdens de piekmomenten niet in de grond trekt, om er de grondwatertafel aan te vullen, maar massaal toestroomt naar onze waterlopen. De **rechttrekking en kanalisering van onze waterlopen** versnelt de waterafvoer nog eens, waardoor de piek nog heviger wordt. De **natuurlijke overstromingsgebieden**, die vroeger als spons en reusachtig vergaarbekken dit overtollig water opvingen, zijn deels volgebouwd, deels niet meer beschikbaar, doordat de uitgediepte waterloop geen contact meer heeft met de vallei.

Voor de concrete slachtoffers betekent deze **wateroverlast** een hoop **ellende**. We moeten als maatschappij dan ook proberen dit soort noodsituaties zoveel mogelijk te **voorkomen**, en dat kan ook: **het voorbeeld van de Dijlevallei en Leuven** toont aan dat investeringen in overstromingsgebieden

en natuurlijk functionerende waterlopen resulteren in minder wateroverlast. Grote, natuurlijke overstromingsgebieden kunnen worden voorzien in het buitengebied. Maar **ook kleinere ingrepen**, zoals bijvoorbeeld het **openleggen van waterlopen** of het voorzien van mogelijkheid van infiltratiebekkens, de zogenaamde '**wadi's**' in woongebied, **kunnen mee het verschil maken**.

Om de problematiek van wateroverlast en verdroging en waterkwaliteit planmatig en integraal aan te pakken organiseert het decreet integraal waterbeleid **overleg tussen de vele betrokkenen** om 'de neuzen' efficiënt dezelfde richting uit te laten kijken. Dat overleg gebeurt **op bekkenniveau**: een niveau dat voldoende klein is voor een gebiedsgerichte aanpak en voldoende groot voor een efficiënte doorstroming van het Vlaams beleid. De indeling van de **elf bekkens in Vlaanderen** is gestoeld op hydrografische grenzen. Het beslissingsorgaan van het bekken is het **bekkenbestuur**. Het **bekkenbestuur**, voorgezeten door de gouverneur, wordt praktisch ondersteund door het **bekkensecretariaat** en geadviseerd door de **bekkenraad**, dat het middenveld vertegenwoordigd. Het overleg resulteert in een zes jaarlijks **bekkenbeheerplan**, adviezen maar ook projecten, die door het bekkensecretariaat worden gecoördineerd.

Als bekkens geloven wij dat het integraal waterbeleid nog het meest vooruit gaat door te **investeren in projecten**: grote en kleinere, projecten in het buitengebied en projecten in de stedelijke omgeving. De **bevraging van de gemeenten** door de bekkensecretariaten **zal dan ook niet beperkt blijven tot een papieren oefening**. **Daarom werd besloten om de actie te omkaderen met deze infodag**. Hopelijk maken de **inspirerende voorbeelden** van investeringen in water en integraal waterbeleid in de woonkernen U allen, en niet in het minst de lokale besturen, enthousiast om aan de slag te gaan. De volgende stap is dan dat gemeenten en bekkensecretariaten samen proberen de **ideeën in projecten en realisaties om te zetten**. Als dat lukt, dan heeft deze informatiedag zijn doel bereikt. We nodigen U dan ook van harte uit om hieraan mee te werken.